

QUÈ DIUEN ELS DICCIONARIS DELS HOMES I LES DONES?

Objectius didàctics

- ✓ Analitzar críticament algunes definicions que apareixen en els diccionaris de referència en llengua castellana i catalana per part de l'alumnat.

Competències

- Detectar i visualitzar el sexisme evident en els diccionaris de referència.
- Capacitat d'anàlisi crítica de definicions.

Continguts

Conceptes

Sexisme

Poder

Procediments

Anàlisi crítica de conceptes per veure quines definicions aporten al femení i en masculí.

Detectar el sexisme implícit en moltes definicions femenines d'un mot determinat.

Temporalització

1 sessió de 40 MINUTS
20 minuts pel treball en grups reduïts.
10 minuts lectura de conclusions de cada grup.
10 minuts per l'establiment de conclusions generals.

Metodologia

- ✓ Anàlisi crítica de conceptes.
- ✓ Participativa i reflexiva.
- ✓ Treball en petits grups.

Desenvolupament de l'activitat

Fem grups de 4/5 persones, tenint en compte que hi hagi nois i noies al mateix grup. A cada agrupació li proporcionem la fitxa 1, que conté les definicions que hauran de buscar als diccionaris de català i de castellà (Diccionari General de la Llengua Catalana; Diccionario de la Real Academia Española) que posarem al seu abast. Cada grup tindrà que cercar dos o tres conceptes diferents i anotar les seves definicions (5 minuts).

Un cop els grups ja disposen de les respostes redactades, passem una segona fitxa amb preguntes (fitxa 2), les respostes de les quals hauran de ser consensuades pel grup, i que servirà per comparar i visibilitzar les diferències existents en cada mot segons si aquest és en masculí o en femení (15 minuts).

Un cop han acabat la tasca, cada grup nomenarà a una persona portaveu, que serà l'encarregada de llegir les conclusions a la resta de grups (10 minuts).

Finalment, extreure'm unes conclusions en gran grup, amb la possibilitat de que s'endegui un debat al voltant de les qüestions tractades (10 minuts).

A tenir en compte pel debat:

1.- *“El feminismo vino a desvelar una dimensión fundamental de las relaciones de poder inscritas en las elaboraciones teóricas al plantear que **el sujeto de conocimiento había sido siempre un sujeto masculino y que desde esa situación de poder elaboró discursivamente el lugar atribuido a hombres y mujeres en la vida social**, y a su vez, desde las coordenadas del modelo de comportamiento hegemónico proyectó con carácter universal determinados conceptos y categorías que invisibilizaban la situación real de las mujeres y los mecanismos de desigualdad”*. Extret del llibre **“Feminismos. Debates teóricos contemporáneos”**, pag. 128

2.- *“Es sabido que quien tiene el poder es quien da nombre a las cosas”*, Celia Amorós. **“10 palabras clave sobre mujer”**

Avaluació

Quantitativa. Es realitzarà en base a les respostes de l'alumnat.

Materials i fonts emprades

- ✓ Fitxa 1 per l'alumnat: Llistat de conceptes a treballar.
- ✓ Fitxa 2 pel professorat: Comparació dels DRAE's de 2001 i de 1992. Comparació dels DGLC de 1988 i 1990.
- ✓ 1 còpia de la versió del Diccionario de la Real Academia Española (DRAE) dels anys 2001 i 1992.
- ✓ 1 còpia d'una còpia recent del Diccionario General de la Llengua Catalana (DGLC) dels anys 1988 i 1990.

Fonts emprades:

VVAA (2003): **“Materiales didácticos para la coeducación. ¿Qué es...? El lenguaje sexista”**. Asturias: Construyendo contigo la igualdad, 2. Consejería de la Presidencia. Instituto Asturiano de la Mujer.

FITXA 1.- LLISTAT DE CONCEPTES A TREBALLAR:

DICCIONARIO DE LA REAL ACADEMIA ESPAÑOLA (DRAE)	DICCIONARI GENERAL DE LA LLENGUA CATALANA (DGLC)
1.- HOMBRE/MUJER	1.- HOME/DONA
2.- MARIDO/ESPOSA	2.- TIGRE/TIGRESSA
3.- BARRAGÁN/BARRAGANA	3.- PATRIARCAT/MATRIARCAT
4.- COMADRÓN/COMADRONA	4.- BRUIXOT/BRUIXA
5.- CACIQUE/CACICA	5.- AMO/MESTRESSA
6.- SARGENTO/SARGENTA	6.- COMPARE/COMARE
7.- GENERAL/GENERALA	7.- GENERAL/GENERALA
8.- SACERDOTE/SACERDOTISA	8.- SERGENT/SERGENTA
9.- SEÑORITO/SEÑORITA	9.- MARIT/MULLER
10.- PUTO/PUTA	
11.- ZORRO/ZORRA (ZORREAR)	

FITXA 2.- QUÈ DIUEN ELS DICCIONARIS?

SUBSTANTIU(S) QUE CERQUEU:	
DEFINICIÓ DRAE 1992:	
DEFINICIÓ DRAE 2001:	
DEFINICIÓ DGLC 1988:	
DEFINICIÓ DGLC 1990:	
HA CANVIAT LA DEFINICIÓ D'UNA EDICIÓ A UNA ALTRA? ANOTEU ELS CANVIS SI N'HI HA HAGUT.	
QUINES DIFERÈNCIES VEIEU EN LA FORMULACIÓ DEL MASCULÍ I DEL FEMENÍ D'UN MATEIX SUBSTANTIU?	

DETECTEU ESTEREOTIPS DE GÈNERE?	
DETECTEU ROLS DE GÈNERE?	
CREIEU QUE LA DEFINICIÓ DEL FEMENÍ I DEL MASCULÍ DELS MOTS QUE HEU CERCAT ÉS CORRECTA O LA CANVIARÍEU? PER QUÈ?	
QUINS CANVIS INTRODUIRÍEU?	

FITXA 3.- COMPARACIÓ DELS DRAE's DE 2001 i DE 1992

1.- HOMBRE/MUJER: La definició de Hombre presenta algunes diferències en la edició de 2001 respecte a la de 1992. A la primera entrada varia: *"Bajo esta acepción se comprende todo el género humano"*. No obstant això, en la quarta entrada de la paraula es completa aquesta primera entrada, afirmant que l'home: *"grupo determinado del género humano"*.

La comparació dels significats per cada paraula deixa entreveure l'asimetria dels mateixos. És qualifica l'home com el ser racional, mentre que la dona és simplement una *"persona del sexo femenino"*. Alhora, la definició de mujer es realitza a través de la seva condició de casada o *"la que tiene el gobierno y disposición para mandar y ejecutar los quehaceres domésticos, y cuida de su hacienda y familia con exactitud y diligencia"*.

D'altra banda, els mots compostos per dos paraules, val a dir expressions en sentit figurat, amb el terme "mujer" deixa entreveure rols i estereotips de gènere. Per exemple: *mujer del partido: prostituta. Mujer mundana: prostituta. Mujer objeto: La que es valorada exclusivamente por su belleza o atractivo sexual. Mujer perdida, mujer pública: prostituta.*

Pel que fa les expressions en sentit figurat de la paraula hombre mostren una asimetria important amb les de la paraula mujer. I és que hombre té significats menys pejoratius. Per exemple: *"Hombre bueno: el que es sabio en varias artes o facultades; Hombre de bigotes: el que tiene entereza y severidad. Hombre de cabeza: el que tiene talento. Hombre de capa negra: persona ciudadana y decente. Hombre de copete: el de estimación y autoridad"*.

A tenir en compte les definicions de hombrecillo (lúpulo) i mujercilla (Mujer de poca estimación. Mujer perdida, de mala vida).

2.- MARIDO/ESPOSA: Marido no presenta diferències en les edicions de 1992 i 2001. Pel que fa a "esposa", l'edició de 2001 l'inclou com a categoria pròpia, tot i que acaba remetent al masculí "esposo". L'edició de 2001 inclou un quart significat: *"Pareja de manillas unidas entre si con las que se aprisionan las muñecas de alguien"*. Aquesta definició la trobem a l'edició de 1992 sota l'entrada específica "esposas", definit com: *"manillas de hierro con que se sujeta a los presos por las muñecas"*. Prové de la paraula "esposa".

3.- BARRAGÁN/BARRAGANA: Cap d'aquestes dues definicions han canviat entre les dues edicions. Barragán continua tenint connotacions positives pels homes (esforzado, valiente). Curiosament, de barragán prové barragana, però aquest darrer terme no vol dir esforçada, valenta, sino: *"concubina en general. Concubina que vivía en la casa del que estaba amancebado con ella. Mujer legítima, aunque de condición desigual y sin el goce de los derechos civiles"*.

Barragán i barragana només coincideixen en una definició: *"compañero/compañera que se acompaña con otra"*.

4.- COMADRÓN/COMADRONA: L'edició de 1992 distingeix entre comadrón y comadrona, tot i que tots dos conceptes provenen de *Comadre*. A l'edició de 1992, comadrón es "*cirujano que asiste a la mujer en el acto del parto*". Pel que fa a la comadrona, si alguna persona ha pensat que es defineix com la cirurgiana que... s'equivoca. Es defineix simplement com "*partera: m y f Persona con títulos legales que asiste a la parturienta. 2.- f. Mujer que, sin tener estudios o titulación, ayuda o asiste a la parturienta.*"

L'edició de 2001 esborra el concepte de comadrón com a cirurgia i passa al concepte *partero/ra*, amb la mateixa definició que hem vist a l'edició de 1992.

5.- CACIQUE/CACICA: L'edició de 1992 només contempla el concepte "*cacique*". L'edició de 2001 ve a solucionar aquest problema, però en cau en un de nou. Si be, l'entrada de cacique a l'edició de 2001 es cacique/ca, la primera acepció continua sent: "*Señor de vasallos o superior...*". I el pitjor és que al darrer significat trobem el significat femení de cacique, entès com: "*Mujer del cacique*".

6.-SARGENTO/SARGENTA: Sense modificacions substancials entre les dos edicions. A tenir en compte que la sargenta és, o be la muller del sergent o, be, serveix per definir les seves característiques: "*Mujer corpulenta, hombruna y de dura condición*".

A tenir en compte també el terme *sargentona*, augmentatiu de sargenta, que es continua definint en la versió de 2001 amb la mateixa definició que acabem de veure a sargenta, és a dir: "*Mujer corpulenta, hombruna y de dura condición*".

7.- GENERAL/ALA: Sense modificacions substancials en general. Pel que fa a generala, no hi ha hagut modificacions d'una edició a l'altra. L'únic que percebem és que la definició: "*Mujer del general*", ha passat de la primera entrada a la darrera en l'edició de 2001.

A tenir en compte: hi ha moltes expressions amb general. Per exemple: abogado general, comisario general, etc.). En canvi no n'hi ha cap amb generala.

8.- SACERDOTE/SACERDORTISA: Sacerdote és una paraula que no ha variat substancialment en les dues edicions. En canvi sacerdotisa, sí que ha variat. En l'edició de 1992 es definia com: "*Mujer dedicada a ofrecer sacrificios a ciertas deidades gentilicas y cuidar de sus templos*". A l'edició de 2001, sacerdotisa passa a voler dir: "*Mujer que ejerce el sacerdocio*".

9.- SEÑORITO/SEÑORITA: La primera gran diferència en les dues edicions del DRAE és que a l'edició de 2001 l'entrada al diccionari és doble: señorito/ta. La segona gran diferència és que a l'edició de 2001 s'afegeix com a significat: "*4.- Termino de cortesía que se aplica a la mujer soltera*". Es manté el significat de señorita com: "*5.- Tratamiento de cortesia que se da a maestras de escuela, profesoras o también a otras muchas mujeres que desempeñanalgún servicio, como secretarias, empleadas de la administración o del comercio, etc.*"

La definició de señorito no ha variat gens en les dues edicions.

10.- PUTO/PUTA: A l'edició de 2001 s'inclou l'augmentatiu **putón**: *mujer de costumbres sexuales muy libres*. La definició de "puta" es redueix a l'edició de 2001, en la que només hi diu: *prostituta*. En l'edició de 1992 es defineix el mateix concepte com: "*Prostituta, ramera, mujer pública*". La definició de "puto" no ha variat gens en les dues edicions.

11.-ZORRO/ZORRA: Zorro no presenta diferències en les edicions de 1992 i 2001. La paraula “zorra”, l’edició de 2001 ha eliminat de la definició el concepte de: “*mujer pública*”, deixant-ho en “*prostituta*”.

COMPARACIÓ DELS DGLC DE 1990 I 1988

Pel que fa al verb “*Zorrear*”, la definició que prové del masculí (zorro) no ha variat en les dos edicions. Per altra banda, “*zorrear*” en sentit femení ha variat lleument el seu redactat, tot i que el contingut continua essent el mateix. En la redacció de l’edició de 1992: “*Dedicarse una mujer a la prostitución. Frecuentar un hombre el trato carnal con ramerás*”.

1.- HOME/DONA: No s’aprecia cap diferència en el terme home i dona. Entre si, el terme dona apareix més referenciat a la seva condició de persona casada, mentre que el terme home té més referències biològiques.

2.- TIGRE/TIGRESSA: No s’aprecia cap diferència en el terme tigre. La referència masculina parla del mamífer i, col·loquialment, “*persona molt cruel*”. Per altra banda, l’accepció tigressa no existeix en cap dels dos DGLC.

3.- PATRIARCAT/MATRIARCAT: En tots dos diccionaris es defineix el patriarcat com: “*Dignitat, ofici, jurisdicció d’un patriarca*”. Ens refereix doncs al substantiu patriarca, entès com el “*cap de família; Títol de dignitat concedit als bisbes (...); Cap de l’Església grega; Vell venerable d’una gran autoritat moral*”.

Per altra banda, també en tots dos diccionaris es recull la mateixa accepció pel terme matriarcat: “*Forma d’organització social que dona la màxima importància social i política a la mare*”

La gran diferència entre els dos conceptes resideix en que el matriarcat ens parla de les mares (el patriarcat no ho fa mai en termes de pares, si no de patriarques). A més, tampoc en cap moment s’explicita que la mare sigui la cap de la família com en el cas dels patriarques.

4.- BRUIXOT/BRUIXA: En tots dos diccionaris es defineix el terme bruixot i bruixa de la mateixa manera. Bruixot només té un únic significat: “*Home que passa per tenir un poder sobrenatural o màgic que li prové de tenir pacte amb el diable*”. L’exemple per aquest significat és: “*Sap més i fa més mal un bruixot que set bruixes*”.

Per altra banda, bruixa fa té tres accepcions: “*1.- Dona que passa per tenir un poder sobrenatural o màgic que li prové de tenir pacte amb el diable; 2.- Fer correr la bruixa, emprar el suborn o altres mitjans inconfesables per obtenir alguna cosa; 3.- Per ext. Dona vella i lletja; dona vella i dolenta*”.

5.- AMO/MESTRESSA: No hi ha canvis en les definicions d’amo i mestressa en les dues versions del DGLC. Amo fa referència a: “*el qui té el domini d’alguna cosa; el qui té sota el seu domini algú: el cap de casa, el senyor respecte als criats, etc. l’amo de la vinya. L’amo d’aquelles cases. Un criat fidel al seu amo*”.

Per altra banda, pel que fa al femení destacar que no existeix la paraula *ama* i que per significat es refereix a la paraula *mestressa*, que no té el seu equivalent masculí en *mestre* si no en *amo*. *Mestressa* fa referència a: “1.- *La qui té el domini d’alguna cosa; la qui té algú sota el seu domini (fem. de amo). La mestressa d’aquestes cases és la marquesa de X. Una criada fidel a la seva mestressa.* 2.- *Mestra. Escola de dones mestres (per a distingir-la d’escola d’homes mestres).*”

6.- COMPARE/COMARE: Sense diferències de significat entre les dues versions del DGLC. Per una banda *compare* fa referència a: “*El padrí de batejar o de confirmar, amb relació als pares i a la padrina.* 2.- *Fer compares i comares, fer embolics, combinacions fraudulentas.* 3.- *Apel·lació familiar. Bon dia, compare*”.

Per altra banda, *comare* fa referència a: “1.- *Padrina d’un infant en relació al padrí, al pare o a la mare.* 2.- *En algunes contrades, llevadora.* 3.- *Designació familiar parlant d’una veïna, d’una amiga alegre, esp. D’una dona xerraire, xafardera. Les comares del barri. Això és un joc de comares*”.

Per tant, a diferència que trobem entre *compare* i *comare* és que en el cas de les dones (*comares*), l’entrada al diccionari comprèn un tipus de treball tradicionalment femení (*llevadora*) i uns adjectius qualificatius de les dones (*xerraires* i *xafarderes*), cosa que no passa en el cas dels *compares*.

7.- GENERAL/GENERALA: Sense diferències de significat entre les dues versions del DGLC. Per una banda *general* fa referència a: “1.- *Que concerneix la totalitat d’una cosa, societat, organització, etc.* 2.- *Que es membre d’un consell general.* 3.- *Sense atendre als casos especials, d’una manera general;* 4.- *Que abraça el conjunt d’un servei, comandament, administració, etc.* 5.- *En la milícia, el qui comanda un exèrcit, un cos d’exèrcit; el qui té qualsevol dels quatre graus superiors de la milícia encara que no exerceixi comandament*”.

Per altra banda, *general* fa referència a: “1.- *Muller del general.* 2.- *Toc perquè les forces d’una guarnició, d’un campament es posin sobre les armes.*”.

És a dir, en el cas de les dones no es contempla que puguin ser les qui comandin un exèrcit. Només apareixen les *generales* que tenen com a característica ser les *mullers* dels *generals*.

8.- SERGENT/SERGENTA: Sense diferències de significat entre les dues versions del DGLC. Per una banda *sergent* fa referència a: “*Individu de la classe de tropa que, sota les ordres dels oficials, té cura de l’ordre, administració i disciplina d’una companyia o de part d’una companyia*”. *Sergenta* no té cap entrada etimològica al DGLC de totes dues versions.

9.- MARIT/MULLER: Sense diferències de significat entre les dues versions del DGLC. Per una banda *marit* fa referència a: “*Home casat respecte a sa muller*”. Per altra banda, l’accepció de *muller* és molt més curta i ens remet a la paraula: “*esposa*”.

ANÀLISI DELS RESULTATS; CONCLUSIONS SOBRE EL QUÈ ENS DIUEN ELS DICCIONARIS

- 1.- “En primer lloc, quantitativament, tant als exemples com a les definicions, la presència femenina és realment exigua i descompensada respecte a la masculina.
- 2.- Es tendeix a presentar les dones com a dependents i no autònomes. També com a passives.
- 3.- Les dones tendeixen a mostrar característiques físiques exclusives del seu sexe i gènere, gairebé mai no mostren característiques comunes a dones i homes.
- 4.- El mateix passa amb les característiques no físiques (en aquest sentit el DIEC és excepcional).
- 5.- En general, les característiques que mostren són estereotips molt limitats i acotats.
- 6.- Quan a les característiques físiques, es fa èmfasi en els aspectes sexuals (a cops en crítica el paper actiu), maternals i estètics.
- 7.- Es tendeix a presentar les dones apropades a la natura i com a éssers irracionals; un dels detalls paradigmàtics és l'absència de la intel·ligència en les dones. Lligat a això, tendeix a les dones com a persones no adultes, com a menors d'edat.
- 8.- Quant als altres aspectes de la personalitat femenina, s'incideix també en estereotips, per exemple, en el tipus de feina que fan les dones.
- 9.- Un mateix concepte es defineix de manera ben diferent (també formalment) per a dones o per a homes (relacions afectivo-sexuals, activitats professionals, peces de vestir...). El DIEC és el que més s'aparta d'aquestes formulacions”.

Extret del llibre: *“L'espai de les dones als diccionaris: silencis i presències”*, d'Eulàlia Lledó, p. 244-245.

Discriminación de género

El aspecto más conocido y reconocido es el del uso del masculino como genérico en las lenguas de origen latino, lo cual abarca a centenares de millones de hablantes en el mundo. (...) en el caso que nos ocupa los sustantivos, artículos y adjetivos en masculino subsumen el femenino siempre que conviene. De hecho, lo fagocitan. De este procedimiento se derivan los fenómenos siguientes:

- 1.- **Invisibilización de las mujeres:** simplemente, ellas no constan.
- 2.- **Exclusión:** se las omite abierta y deliberadamente.

3.- Subordinación: aparecen en posición de objeto pasivo, objeto del habla.

4.- Desvalorización: se las menciona como inferiores o como ejemplo de inferioridad cuando se trata de una comparación”.

Extret del llibre:

VVAA (2003): **“Materiales didácticos para la coeducación. ¿Qué es...? El lenguaje sexista”**. Asturias: Construyendo contigo la igualdad, 2. Consejería de la Presidencia. Instituto Asturiano de la Mujer, pàg. 9.

ANNEX TEÒRIC

LA LLENGUA COM A EINA DE GÈNERE¹

- **EL LLENGUATGE PER SI MATEIX NO ÉS SEXISTA.** El llenguatge és una **construcció social** més que reflecteix la nostra manera de veure, entendre i analitzar la realitat que ens envolta.

“El llenguatge no explica la realitat; la realitat explica el llenguatge” (Lledó 2005)

Per tant, si en nombroses ocasions fem un ús sexista del llenguatge, **el que és sexista és la nostra ideologia**, que el llenguatge reflecteix, **no la llengua en si mateixa**.

- **EL LLENGUATGE NO ES IMMUTABLE**, sinó susceptible de canvis i, per tant, també pot servir com a eina d'evolució. **Si canviem la nostra manera de denominar les coses, també canviem la nostra manera de veure les coses, i el significat i els conceptes que atribuïm a les paraules.**

Són normals les reticències a canviar la nostra utilització del llenguatge, de la mateixa manera que és freqüent la mandra a incorporar nous termes i formes d'expressió oral i escrita. Fins que no estem familiaritzats i fem nostres aquestes noves paraules i aquestes noves formes de comunicar-nos, no ens sentim còmodes i suposa un esforç en l'ús diari de la llengua.

Però un altre argument freqüent per a justificar la dificultat d'un ús no sexista del llenguatge acostuma a ser que implica una expressió densa, lenta, massa complexa que va en contra del principi d'economia, element essencial de la llengua. Però aquest argument és fals: no estalviem expressions i adjectius per tal de fer un ús de la llengua que ens doni una visió el més ajustada i propera a la realitat que volem reflectir.

Exemple:

Si en una oferta de treball sol·licitem persones candidates que tinguin un alt coneixement de la llengua anglesa, tant oral com escrita, imprescindible per al desenvolupament de les tasques i responsabilitats d'un lloc de treball de comercial en contacte diari amb empreses proveïdores d'altres països del món; no ens conformarem amb una descripció: *“coneixement d'anglès”*.

I en canvi ens semblarà oportú especificar : *“imprescindible un alt domini oral o escrit de la llengua anglesa”*.

¹ Extret del document: SURT, Associació de Dones per a la Inserció Laboral (2006): **“Guia de llenguatge no sexista per a treballar la Responsabilitat Social en l'àmbit de les Pimes”**, pàg. 3-4.

Així doncs, **el principi de l'economia de la llengua no pot servir com a justificació per a invisibilitzar sempre un col·lectiu de la població: les dones**. Una cosa és economitzar l'ús del llenguatge i una altra cosa és oblidar-se de més de la meitat de la població.

- **LLENGUATGE ANDROCENTRISTA:** es tracta d'un **ús del llenguatge en el que l'home és el centre i mesura de totes les coses** i, per tant, la descripció de la realitat que fem és un reflex d'aquesta visió. Allò normal, el patró de mesura és l'home. I el que no s'ajusta a aquest model és anormal, allò excepcional i desviat. I només en virtut de constituir una excepció a la normalitat, mereix ésser nomenat.

Per exemple:

*"L'empresa està cercant **un lampista** per a realitzar les funcions de manteniment de la nau industrial".*

Malgrat que el terme "lampista" pot ser utilitzat tant per a homes com per a dones, l'acompanyament per part de l'article "**un**" indica **només el gènere masculí**. Aquesta neutralitat aparent implicaria que malgrat l'empresa no diu que només busca lampistes homes, si es donés el cas excepcional i desviat de la normalitat de contractar finalment una lampista, llavors diria:

*"L'empresa ha contractat **una dona lampista** per a realitzar les funcions de manteniment de la nau industrial".*

- **LLENGUATGE SEXISTA:** es tracta d'un **ús del llenguatge que tendeix a excloure o a invisibilitzar les dones en la llengua**. El sexisme és una actitud que desvalora el que són i fan les dones, com a resultat d'una ideologia basada en la superioritat masculina sobre les dones.

Per exemple:

Una determinada empresa elabora unes instruccions internes sobre els requisits de vestuari exigibles a la seva plantilla en horari laboral.

"Els operaris hauran de vestir amb l'uniforme reglamentari i presentar-se al lloc de treball en unes condicions acceptables de neteja i higiene personal.

Les administratives hauran de vestir l'uniforme de l'empresa i un pentinat i maquillatge que assegurin una imatge amable i atractiva de l'empresa".

Als operaris, que es pressuposen sempre homes, se'ls exigeix vestir l'uniforme de l'empresa (uniforme reglamentari) i complir uns mínims d'higiene i neteja personal. Però a les administratives, que es pressuposa per definició dones, a més se'ls exigeix una presència física i una estètica com a responsables d'imatge de l'empresa. Independentment de la realització de les seves responsabilitats laborals, per ser dones, han de ser, a més, atractives i amables.

Centre Dolors Piera d'Igualtat d'Oportunitats i Promoció de les Dones
Edifici Polivalent, despatx 0.33. Campus de Cappon Carrer Jaume II num. 71, 25001 Lleida
Tel. (+34) 973 70 33 96 Email centredolorspiera@cdp.udl.cat

